USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2020/1875

ze dne 14. května 2020

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Agentury Evropské unie pro bezpečnost letectví (EASA) (do 11. září 2018: Evropská agentura pro bezpečnost letectví) na rozpočtový rok 2018

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Agentury Evropské unie pro bezpečnost letectví na rozpočtový rok 2018,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na stanovisko Výboru pro dopravu a cestovní ruch,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0074/2020),

A. vzhledem k tomu, že konečný rozpočet Agentury Evropské unie pro bezpečnost letectví (dále jen „agentura“) podle jejího výkazu příjmů a výdajů ([1]) za rozpočtový rok 2018 činil 197 871 000 EUR, což představuje nárůst o 3,27 % oproti roku 2017; vzhledem k tomu, že 36 915 000 EUR z rozpočtu agentury pochází z rozpočtu Unie ([2]) a 102 992 000 EUR představují příjmy z plateb a poplatků;

B. vzhledem k tomu, že Účetní dvůr ve své zprávě o ověření roční účetní závěrky agentury za rozpočtový rok 2018 (dále jen „zpráva Účetního dvora“) uvedl, že získal přiměřenou jistotu, že roční účetní závěrka agentury je spolehlivá a uskutečněné operace jsou legální a správné;

Rozpočtové a finanční řízení

1. s uspokojením konstatuje, že díky úsilí vynaloženému na monitorování rozpočtu během rozpočtového roku 2018 dosáhla míra plnění rozpočtu 98,31 %, což oproti roku 2017 představuje pokles o 1,02 %; dále konstatuje, že míra čerpání prostředků na platby dosáhla 90,26 %, což ve srovnání s rokem 2017 představuje pokles o 3,49 %;

Výkonnost

2. konstatuje, že výsledky auditu agentury, který v roce 2017 vykonala Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO) a které byly zveřejněny v červnu 2018, potvrdily velmi vysokou míru plnění rozpočtu, čímž se agentura zařadila mezi tři nejúspěšnější letecké regulační orgány na světě;

3. bere na vědomí, že agentura posiluje svou úlohu v oblasti zpravodajské bezpečnosti a výkonu bezpečnosti a zejména, že vyvíjí program Data4Safety, který poskytne platformu pro velké objemy dat a lepší analytickou kapacitu na evropské úrovni;

4. vybízí agenturu, aby pokračovala ve své politice v oblasti digitalizace;

5. oceňuje, že agentura v případě překrývajících se úkolů sdílí zdroje s dalšími agenturami, především s Evropským úřadem pro bezpečnost potravin, Evropskou nadací odborného vzdělávání a Evropským orgánem pro cenné papíry a trhy, a to pokud jde o průzkumy, elektronické vzdělávání, cloudové služby a služby LinkedIn i školení v oblasti informovanosti o životním prostředí; důrazně agenturu vybízí, aby aktivně usilovala o rozšiřování a prohlubování spolupráce se všemi agenturami Unie;

([1]) Úř. věst. C 279, 8.8.2018, s. 4.
([2]) Úř. věst. C 279, 8.8.2018, s. 5.

6. konstatuje, že v roce 2018 proběhlo externí hodnocení procesů vedoucích k přípravě jednotného programového dokumentu agentury a způsobů, jakými jsou při jeho přípravě konzultováni klíčoví partneři agentury; bere na vědomí, že agentura připravuje akční plán zaměřený na oblasti, v nichž by bylo možné dosáhnout zlepšení;

7. zdůrazňuje zásadní význam agentury při zajišťování nejvyšší možné úrovně bezpečnosti letectví a ochrany životního prostředí na rychle rostoucím leteckém trhu; zdůrazňuje, že rok 2018 byl pro agenturu rokem přelomovým, vzhledem k tomu, že vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1139 ([3]); je si vědom toho, že přestože došlo k rozšíření úkolů agentury a zvýšení její pracovní zátěže, neodrazilo se to v přiměřeném nárůstu zdrojů, což způsobilo značné problémy při plnění jejích úkolů a cílů v roce 2018 a vedlo to k odkladu nebo přehodnocení priorit v případě některých činností; opakuje, že by agentuře měly být poskytnuty odpovídající finanční zdroje a zaměstnanci, neboť počet jejích zaměstnanců se ke dni 31. prosince 2018 snížil na 767 osob (ve srovnání se 771 zaměstnanci v roce 2017), aby byla schopna plnit důležité úkoly, které jí jsou svěřeny;

8. připomíná, že agentura přispívá k vývoji inteligentních standardů v oblasti hluku a emisí CO_2 a že odpovídá za ekologickou certifikaci leteckých výrobků, letadlových částí a zařízení; je přesvědčen, že s většími zdroji může agentura hrát vedoucí úlohu při vývoji a provádění opatření ke zlepšení udržitelnosti letectví;

9. vítá významné úsilí, jež agentura vyvíjí s cílem vytvořit jednotnou evropskou oblast pro bezpilotní letadla;

10. je znepokojen tím, že letectví je atraktivním cílem pro kybernetické útoky a že chyby softwaru mohou mít závažné dopady; vyzývá agenturu, aby společně s Evropským centrem pro kybernetickou bezpečnost v letectví nadále zvyšovala digitální odolnost evropského letectví;

11. je znepokojen tím, že nadcházející začlenění systému dálkově řízených letadel vyvolá obavy veřejnosti ohledně bezpečnosti; vyzývá agenturu, aby více zohledňovala obecné obavy o bezpečnost a obavy úřadů, pokud jde o stíhání pachatelů trestných činů;

12. vyzývá agenturu k zajištění toho, aby Unie co možná nejrychleji, aniž by však došlo k ohrožení bezpečnosti, měla k dispozici pravidla pro komerční prodej bezpilotních letadel, která budou jednotná, a bude možné je snadno dodržovat; je znepokojen tím, že agentura nemá pro tuto novou působnost dostatečné finanční a lidské zdroje;

13. bere na vědomí, že agentura ukončila daný rok s celkovým schodkem ve výši 2 000 000 EUR (přebytek ve výši 700 000 EUR u dotovaných činností a schodek ve výši 2 700 000 EUR u činností spojených s poplatky a platbami); bere na vědomí, že schodek u činností spojených s poplatky a platbami se odečte od úhrnného přebytku, který se tak sníží z 54 900 000 EUR na 52 200 000 EUR; konstatuje, že u činností spojených s poplatky a platbami se příjmy sice oproti roku 2017 zvýšily o 1 800 000 EUR, avšak náklady na zaměstnance se zvýšily o 3 700 000 EUR, správní náklady o 900 000 EUR a provozní náklady o 2 600 000 EUR; konstatuje, že u činností souvisejících s dotací stačilo zvýšení dotace o 2 000 000 EUR k pokrytí nárůstu správních nákladů o 100 000 EUR a provozních nákladů o 1 400 000 EUR;

14. oceňuje kroky učiněné ve snaze zvýšit efektivitu agentury, například zahájení programu Lean Efficiency Agility Programme a dalších iniciativ usilujících o zvýšení efektivity, které vedly k celkovému snížení pracovní zátěže odpovídajícímu 16 plným pracovním úvazkům a umožnilo agentuře přesunout pracovní místa a zvládnout zvýšenou pracovní zátěž a změněné nároky na kvalitu již probíhajících činností; vítá také zvýšení míry digitalizace, automatizace a zjednodušení finančních procesů, v jejichž důsledku je nyní 86 % finančních transakcí zpracováváno bezpapírově;

15. je potěšen skutečností, že agentura uskutečnila doporučení Účetního dvora, aby zajistila nezávislost účetního, který nyní funkčně podléhá správní radě agentury a administrativně výkonnému řediteli agentury;

([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1139 ze dne 4. července 2018 o společných pravidlech v oblasti civilního letectví a o zřízení Agentury Evropské unie pro bezpečnost letectví, kterým se mění nařízení (ES) č. 2111/2005, (ES) č. 1008/2008, (EU) č. 996/2010, (EU) č. 376/2014 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/30/EU a 2014/53/EU a kterým se zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 a (ES) č. 216/2008 a nařízení Rady (EHS) č. 3922/91 (Úř. věst. L 212, 22.8.2018, s. 1).

16. vítá skutečnost, že správní rada agentury přijala pokyny pro whistleblowing, a žádá agenturu, aby zajistila jejich uplatňování; konstatuje, že útvary interního auditu provedly v roce 2018 přezkum v oblasti etického jednání, který se týkal kodexu chování, etického jednání a podvodů, a návrh zprávy o auditu měl být k dispozici počátkem roku 2019; připomíná v této souvislosti, že je nezbytné, aby byly zavedeny záruky bránící střetům zájmů;

Personální politika

17. konstatuje, že ke dni 31. prosince 2018 byl plán pracovních míst naplněn z 95,74 %, přičemž z 680 dočasných pracovníků povolených na základě rozpočtu Unie (ve srovnání s 678 povolenými místy v roce 2017) jich bylo jmenováno 651; konstatuje, že pro agenturu v roce 2018 pracovalo také 83 smluvních zaměstnanců a 19 vyslaných národních odborníků;

18. se znepokojením bere na vědomí nerovnoměrné zastoupení žen a mužů vykázané za rok 2018 u vedoucích pracovníků (4 muži a 1 žena) a ve správní radě (26 mužů a 3 ženy);

19. bere na vědomí, že se agentura připojila k iniciativě Komise „Ženy v dopravě“, jejímž cílem je zlepšovat pracovní příležitosti žen na všech úrovních; vítá skutečnost, že agentura vytvořila pracovní skupinu pro vyvážené zastoupení žen a mužů, která má poskytovat doporučení ohledně nápravy stávající výrazné nerovnováhy;

20. vybízí agentury, aby vytvořily dlouhodobý rámec politiky lidských zdrojů, který se bude zabývat rovnováhou mezi pracovním a soukromým životem jejich zaměstnanců, celoživotním poradenstvím a profesním rozvojem, vyváženým zastoupením žen a mužů, prací na dálku, nediskriminací, zeměpisnou rovnováhou a náborem a integrací osob se zdravotním postižením;

Zadávání zakázek

21. na základě zprávy Účetního dvora bere na vědomí, že agentura vyčlenila finanční prostředky na dohodu s Komisí o archivačních službách až přibližně osm měsíců po obnovení dohody; konstatuje, že podle finančního nařízení by přidělení prostředků na závazky mělo být zaúčtováno ještě před přijetím právního závazku; bere na vědomí odpověď agentury, že přidělení prostředků na závazky bylo podepsáno před přijetím faktury, avšak po zahájení služby, a tudíž se jedná o případ, na který se vztahuje výjimka; vyzývá agenturu, aby rozpočtové závazky uzavírala před právními závazky;

22. na základě zprávy Účetního dvora se znepokojením konstatuje, že k pořízení služeb datové analýzy v objemu až 5 000 000 EUR se agentura rozhodla použít rámcovou službu s jediným dodavatelem na základě otevřeného řízení zveřejněného v *Úředním věstníku Evropské unie*; konstatuje však, že podmínky rámcové smlouvy nebyly dostatečně konkrétní na to, aby umožnily spravedlivou soutěž, protože požadavky nebyly v době zadávacího řízení dosud známy; připomíná, že podle finančního nařízení musí veřejný zadavatel v takových případech udělit rámcovou zakázku více dodavatelům a pro zvláštní veřejné zakázky je nutné vyhlásit mezi vybranými dodavateli soutěžní řízení; bere na vědomí odpověď agentury, že upřednostnila rámcovou smlouvu s jedním dodavatelem před vícestrannou rámcovou smlouvu, která by měla za následek změnu dodavatele v průběhu doby platnosti rámcové smlouvy, což by mělo závažné dopady na její soudržnost a včasné dokončení; vyzývá agenturu, aby uzavírala takové rámcové smlouvy, které umožňují spravedlivou soutěž a zaručují optimální využití prostředků;

23. ze zprávy Účetního dvora bere na vědomí, že v jiném zadávacím řízení, které se týkalo hlavní činnosti agentury, konkrétně externalizace certifikačních úkolů, udělila agentura zakázky jen na základě kvality služeb, aniž by posuzovala jejich cenu; dále konstatuje, že agentura navíc podepsala smlouvu s jedním dodavatelem předtím, než získala důkaz, že se tento dodavatel nenachází v situaci zakládající vyloučení; bere na vědomí odpověď agentury, že tato specifická činnost agentury není reflektována ve finančním nařízení; dále konstatuje, že navíc nehrozilo riziko, že by agentura žádala o poskytnutí služeb poskytovatele, který by nebyl způsobilý, neboť důkazy týkající se kritérií pro vyloučení byly předloženy ještě před akreditací úkolů; vyzývá agenturu, aby zajistila, že smlouvy budou podepisovány teprve po ověření kritérií zakládajících vyloučení;

24. konstatuje, s ohledem na připomínky a zjištění orgánu příslušného k udělení absolutoria, pokud jde o používání některých nástrojů poskytnutých Komisí s cílem zavést jednotné řešení pro elektronickou výměnu informací s třetími stranami, které se účastní postupů zadávání veřejných zakázek (elektronické zadávání zakázek), že agentura od ledna 2018 všem dodavatelům umožňuje předkládat jejich faktury elektronicky; dále vítá skutečnost, že na konci roku 2018 bylo více než 80 % faktur obdrženo elektronicky; konstatuje však, že zpracovávání elektronicky obdržených faktur a zanášení fakturačních údajů probíhá manuálně, jelikož je to považováno za nejrozumnější řešení;

Prevence a řešení střetů zájmů a transparentnost

25. konstatuje, s ohledem na připomínky a zjištění orgánu příslušného k udělení absolutoria v souvislosti s přezkumem agentury zaměřeným na její „politiku nestrannosti a nezávislosti: prevence zmírňování střetu zájmů“ a na rozšíření procesu předkládání, posuzování a aktualizace prohlášení o zájmech na všechny zaměstnance, že agentura na konci května 2019 obdržela od Útvaru interního auditu závěrečnou zprávu o etice, prevenci podvodů a střetu zájmů, jejíž závěr týkající se správních a kontrolních systémů je celkově pozitivní; dále konstatuje, že agentura vypracovala akční plán zaměřený na doporučení Útvaru interního auditu a že plánuje provést do konce března 2020 přezkum stávajícího rámce kodexu chování pro zaměstnance agentury a členy odvolacího senátu i přezkum procesu předkládání prohlášení o zájmech v případě členů správní rady;

26. konstatuje, že 62 % příjmů agentury tvoří poplatky; bere na vědomí stanovisko agentury, že skutečnost, že žadatelé platí poplatky, nemusí nezbytně představovat střet zájmů;

Interní kontroly

27. konstatuje, že v roce 2018 Útvar interního auditu přezkoumal a potvrdil provádění všech opatření, která dosud nebyla dokončena v oblasti kontinuity činností, systému řízení bezpečnosti informací a evropského plánu pro bezpečnost letectví;

28. konstatuje, že v roce 2018 vydal útvar interního auditu Komise auditní zprávu „Strategické posouzení rizik včetně IT v agentuře EASA“; dále konstatuje, že agentura připravuje akční plán zaměřený na oblasti, v nichž by bylo možné dosáhnout zlepšení;

29. konstatuje, že oddělení interního auditu realizovalo v roce 2018 čtyři auditní ověřovací zakázky s cílem posoudit, zda byla dodržena příslušná nařízení, byly splněny cíle procesu a zda byla řádně omezena klíčová rizika; konstatuje, že takováto míra jistoty byla zjištěna v případě každého přezkumu a že byla vydána doporučení k dalšímu posílení kontrol nebo celkové účinnosti procesů; dále konstatuje, že prostřednictvím čtyř navazujících auditů provedených v roce 2018 byla míra zbytkových rizik výrazně snížena na přijatelnou úroveň a že jsou prováděna veškerá dosud nedokončená opatření, přičemž poslední opatření by mělo být podle plánu dokončeno ve třetím čtvrtletí roku 2019;

30. vyzývá agenturu, aby se zaměřovala na seznamování veřejnosti s výsledky svého výzkumu a aby veřejnost informovala prostřednictvím sociálních médií a dalších sdělovacích prostředků;

31. pokud jde o další připomínky, které jsou připojeny k rozhodnutí o udělení absolutoria a jsou horizontální povahy, odkazuje na své usnesení ze dne 14. května 2020 ([4]) o výkonnosti, finančním řízení a kontrole agentur.

([4]) Přijaté texty, P9_TA(2020)0121.